

Tinget for det første — og jeg haaber, at han vil sige aldrig — at forelægge nogen Præstelønningslov, thi vi, som ønske at faa Staten og Kirken klarede fra hinanden, ere ikke tjente med at faa en Præstelønningslov herind. Jeg mindes, at da jeg her i Begyndelsen af Halvfemserne kom ind paa Rigsdagen som nyt Medlem, indbragte mit Parti, hvoraf ogsaa den højtærede Kultusminister var Medlem, Forslag om en Præstelønningslov, men jeg mindes ogsaa, at jeg i et Partimøde egentlig slet ikke var særlig glad ved det; jeg havde ønsket, at man havde taget Sigte paa at komme til en Ordning, hvorved Kirke og Stat kunde faa hver sit, og da sagde den Mand, som var Fører for mit Parti, af-døde Berg, at hvis det kunde ske, var det ogsaa hans ideelle Tanke; han udformede det ikke nærmere, men Meningan var den, at det lod sig ikke gøre i en Haandevending, og det lod sig ikke gøre af et Parti, det skulde netop komme fra Ministerbænken. Og nu er det første Gang, at det er lykkedes os at faa en af vore Meningsfæller paa Ministerbænken, og da er jeg uhyre taknemmelig for, at han netop ikke særlig kommer frem med et Lønningsforslag, men netop tager Sigte paa det, som er det rigtige: at faa en virkelig Ordning. Derfor kan man meget godt have Præstelønninger, og den Tanke, som er fremkommen, at man deler Embederne i Klasser, indeholder jo en Slags Lønningslov, om man vil kalde det saa, og jeg kunde tænke mig, at det Udvalg, som bliver nedsat for at befordre disse Love — og jeg haaber, at det vil gøre det hurtigt, godt og snart — vil forlange at høre Ministerens Mening om, hvorledes han vil dele disse Embeder. Jeg for mit Vedkommende kunde ønske dem delte f. Eks. i 3 Klasser, hvoraf de yngste Præster kunde søge den ene, de, som havde taget Eksamen for 10 Aar siden den anden Klasse, og de, som havde taget Eksamen for 20 Aar siden den tredje Klasse Embeder; dette skulde da være Reglen med enkelte Undtagelser, hvor der var kirkelige Forhold, der talte derfor. Saa talte det ærede Medlem for Værninge om, at dette Lovforslag ikke vil lave Fred. Dertil vil jeg sige, at det heller ikke absolut er Opgaven at lave Fred, „Fred er ej det bedste,

men at man noget vil“, det er ikke om at gøre at faa saadanne døde Tilstande, hvor det sygner ganske roligt hen; det have vi i alt Fald haft noget af inden for Kirken. Der sker ingen Skade ved, at Menigheden faar Lov til at tage et Tag, og heller ikke ved, at den enkelte Mand faar Lov til at tage et Tag med sig selv om, til hvilken Side han vil hen. Og naar det ærede Medlem naar Højden med at sige, at han er bange for saadanne Kirkeforsamlinger, som kunde opstaa herefter, ja saa viser det ærede Medlem, at han nu ogsaa kirkelig har naaet det samme som politisk, at han er bange for almindelig Valgret, naar den endelig skal give sig Udslag over hele Linien; ligesom han er bange for den almindelige Valgret rent politisk, saaledes er han ogsaa bange for, at disse Menighedsraad kunne vælge delegerede, og at de en Gang kunne tage Styret i alt, og at denne Kirkeforsamling kunde blive noget rent galt noget. Men naar vi lægge Kirkemødet eller Kirkeforsamlingen paa dette solide brede Grundlag, hvor enhver Mand og Kvinde paa 25 Aar kan afgive sin Stemme, naar de høre med til Kirken, saa er der ingen Fare for, at denne Kirke vil blive reaktionær, og der er heller ikke Fare for, at den vil gøre noget, som vil skade selve Kirken. Der kan tænkes at opstaa Sekter; det er ikke umuligt, men lad der saa hellere opstaa en Sekt mere eller mindre, end at der opstaa Dødvande og Dødsstilstand, hvor Folk gaa og ikke vide, om de høre til Kirken eller ikke. Vi høre saa megen Tale om, at de regne sig med til Kirken alle Vegne, og saa er der maaske nogle af dem, som neppe vide, om de ere kristne eller ikke, eller om de ønske at være det eller ikke. Det er ingen Skade til, at Folk kunne tage et Tag med sig selv derom. Naar saa det ærede Medlem kom med saadanne Smaating som, at det ikke gaar an at lade dem faa den fri Fattigkasse at styre, at det vil blive et rent Virvar, og udtalte, at det vide ærede Medlemmer, som have haft dermed at gøre, meget godt, vil jeg dertil sige: nej, det vide vi slet ikke, nej, det ærede Medlem har slet ikke Ret. Vi have haft med den Slags Ting at gøre før ude paa Landet,